

HRVATSKI ŠAHOVSKI SAVEZ

ŠAHOVSKA ZAJEDNICA ŽUPANIJA - ISTOK

Brodsko-posavska županija, Osječko-baranjska županija, Požeško-slavonska županija,

Virovitičko-podravska županija i Vukovarsko-srijemska županija

PRAVILNIK

34. ekipnog prvenstva Republike Hrvatske u šahu za 2025. godinu

DRUGA ŠAHOVSKA LIGA-SENIORI

SADRŽAJ

1. Opće odredbe
2. Sustav i pravila
3. Osnovni sastavi
4. Kapetan ekipe
5. Suđenje
6. Kotizacija
7. Popis ekipa, raspored kola i parovi
8. Odlazak u viši rang
9. Odlazak u niži rang
10. Završne odredbe

I OPĆE ODREDBE

Članak 1.

U organizaciji Hrvatskog šahovskog saveza u razdoblju od 1. ožujka 2025. godine do 31. prosinca 2025. na području Šahovske zajednice županija-Istok održati će 34. Ekipno prvenstvo Republike Hrvatske u šahu za seniore u drugoj šahovskoj ligi Hrvatske - istok.

Članak 2.

Hrvatski šahovski savez u organizaciji i provođenju natjecanja predstavlja povjerenik Šahovske zajednice županija-Istok Ivan Đančević. Dužnost povjerenika je spojiti organizacijske, sudačke i športske elemente u uspješno prvenstveno natjecanje.

Člana 3.

Riječi koje imaju rodno značenje, bez obzira jesu li su u ovom pravilniku korištene u muškom ili ženskom rodu, odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 4.

Sudjelovanjem na prvenstvu igračice i igrači pristaju da Hrvatski šahovski savez njihove medijske zapise i partije objavljuje i koristi u promotivne svrhe.

Članak 5.

Ekipna prvenstva Republike Hrvatske u šahu za seniore igraju se na šest ploča. U prvenstvima koja se ne igraju na jednom mjestu svaka ekipa u osnovnom sastavu može imati najviše 18 igrača. Bijele figure na neparnim pločama u ekipnim natjecanjima ima prvoimenovana ekipa.

Članak 6.

Na Ekipnom prvenstvu u šahu Republike Hrvatske za seniore za ekipu u drugoj ligi mogu nastupiti šahisti i šahistkinje (bez obzira na dob) registrirani u Hrvatskom šahovskom savezu za 2025. godinu, koji su hrvatski državljani i koji se na međunarodnoj listi FIDE ne vode pod drugom državom, te samo jedan stranac ili strankinja.

2. SUSTAV I PRAVILA

Članak 7.

Prvenstvo se igra sukladno Pravilniku šahovskih natjecanja Hrvatskog šahovskog saveza, uz primjenu Pravila šaha FIDE, jednokružno, na vikende, po Bergerovom sustavu igranja.

Članak 8.

Tijekom partije igrači su dužni zapisivati svoje i protivnikove poteze na korektan način, potez za potezom, što je moguće jasnije i čitljivije, algebarskom notacijom, na zapisniku partije propisanom za natjecanje.

Po završetku partije igrači prijavljuju sucu rezultat predajom potpisanih originalnih zapisa partije.

Članak 9.

Određivanje startnih turnirskih brojeva je prije početka natjecanja izvlačenjem ili slučajnim odabirom u programu Swiss-Manager.

Članak 10.

Tempo igre je 90 minuta po igraču s dodatkom od 30 sekundi za svaki odigrani potez tijekom cijele partije.

Ako budu ispunjeni svi uvjeti za rejtingiranje partije će se rejtingirati za nacionalnu i FIDE rejting listu.

Članak 11.

Temeljni kriterij redoslijeda ekipa su osvojeni meč bodovi.

Za pobjedu u ekipnom meču ekipa dobiva dva (2) meč boda, za neriješen rezultat jedan (1) bod, a za poraz nula (0) bodova.

Članak 12.

U slučaju da dvije ili više ekipa imaju jednak broj ukupnih meč bodova o poretku odlučuje primjena sljedećih kriterija, redom:

- a) zbroj pojedinačnih bodova iz igre (kriterij broj 1 u SM),
- b) Sonneborn-Bergerov koeficijent računat prema stvarnim pojedinačnim bodovima (kriterij broj 7 u SM),
- c) Sonneborn-Bergerov koeficijent računat razmjerno postignutom rezultatu prema stvarnim bodovima (kriterij broj 35 u SM),
- d) rezultat unutar iste bodovne skupine (kriterij broj 14 u SM),
- e) rezultat po pločama (rezultat na prvoj, drugoj, trećoj ploči, itd., redom) i
- f) ždrijeb.

Članak 13.

Kao sustav obračuna za određivanje najuspješnijih igrača na pojedinim pločama koristi se „Lista po pločama“ (opcija F8 Swiss manager), uz uvjet da je igrač odigrao najmanje 50% + 1 partiju (0,5 se zaokružuje na više) i da se partije bez igre ne računaju u postignuti rezultat.

Kriteriji se primjenjuju sljedećim redom:

- a) postotak (kriterij broj 63 u SM),
- b) broj partija - bolji je onaj sa više odigranih partija (kriterij broj 65 u SM),
- c) veći broj pobjeda (kriterij broj 68 u SM),
- d) prosjek rejtinga protivnika (bolji je onaj s većim prosjekom) (kriterij 36 u SM-00,1000,S,N,N,N) i
- e) ždrijeb.

Članak 14.

Ako jedna ekipa istupi iz natjecanja, a odigrala je:

- a) manje od polovice mečeva: isključuje se iz daljnjeg natjecanja, a njeni dotadašnji rezultati se poništavaju i
- b) polovicu ili više mečeva: gubi sve preostale mečeve, računajući i meč u kojem je kontumacirana, s nulom, a njeni protivnici dobivaju dva meč boda i pojedinačnih bodova u broju koji je najviše izgubila u jednom meču do tada.

Ekipe koja izgubi jedan meč kontumacijom gubi ga s maksimalnim brojem bodova.

Ekipe koja izgubi meč kontumacijom u prvom slučaju izriče se novčana kazna u iznosu od 133,00 eura.

U ponovljenom slučaju izriče se mjera isključivanja ekipe iz daljnjeg tijeka natjecanja, a ovisno o broju odigranih mečeva postupa se sukladno točkama pod a) ili b).

Kazna za gubitak partije bez borbe je 40,00 eura.

Članak 15.

Ekipe koja nije pristupila natjecanju izriče se kazna preseljenja u najniži rang natjecanja sljedeće natjecateljske sezone.

Ekipe koja započne natjecanje, a zatim ga napusti izriče se kazna preseljenja u najniži rang natjecanja sljedeće sezone.

Ako ekipa u najnižem rangu natjecanja započne natjecanje, a zatim ga napusti izriče joj se kazna zabrane nastupa u ekipnim natjecanjima godinu dana.

Članak 16.

Ekipa gubi meč kontumacijom (bez igre):

- a) ako ni jedan igrač nije nazočan do isteka vremena predviđenog pravilnikom za dopušteno kašnjenje na partiju i
- b) po kazni koju izriče sudac ili drugostupanjski organ.

Članak 17.

Partija se gubi kontumacijom:

- a) ako igrač ne dođe na natjecanje u roku predviđenom pravilnikom pojedinog natjecanja, računajući od vremena predviđenog za početak meča,
  - b) ako u ekipi igra natjecatelj koji nije predviđen u sastavu ekipe taj natjecatelj gubi partiju kontumacijom,
  - c) ako se za ekipu natjecao igrač koji je nepravilno registriran zbog toga što je klub ili on osobno dao netočne podatke taj igrač gubi partiju kontumacijom,
  - d) ako se za ekipu natjecao igrač koji je pod kaznom ili suspenzijom taj igrač gubi partiju kontumacijom,
  - e) ako je u sastavu ekipe na određenoj ploči izostavljeno ime i prezime igrača,
  - f) po kazni koju izriče sudac ili drugostupanjski organ,
  - g) ako ekipa nije igrala u sastavu sukladnom pravilnom osnovnom sastavu partije gube svi igrači koji su igrali na pločama suprotno prijavi osnovnog sastava ili izmjeni iste i
  - h) ukoliko se utvrdi da je igraču tijekom partije zazvonio mobitel ili je koristio mobilni telefon ili neko drugo elektroničko sredstvo.
- U ovom slučaju (za razliku od slučajeva od a) do g)) partija se registrira i obračunava kao da je igrana.

Članak 18.

Ako u ekipi nisu nazočni svi igrači, kapetan predaje sastav s imenima igrača koji nisu još nazočni ili za koje nema potrebne dokumentacije.

Ako igrači koji nisu nazočni, a unijeti su u sastav ekipe, ne dođu do isteka vremena propisanog pravilnikom natjecanja, računajući od vremena početka meča gube partiju kontumacijom.

Prijepodnevni početak mečeva je u 09,30 sati, a popodnevni u 15,30 sati.

Dopušteno zakašnjenje na partiju je 60 minuta.

Jedan igrač može započeti ekipne mečeve.

Članak 19.

Ekipe ne mogu odgađati mečeve ili pomicati satnicu njihova početka, osim u slučaju opravdanih razloga kao što su nedolazak suca meča, prometna nezgoda, vremenske neprilike, viša sila i slični razlozi.

Prije početka posljednjeg kola moraju biti odigrani i završeni svi mečevi prethodnih kola.

Odgađanje mečeva posljednjeg kola i pomicanje satnice njihova početka nije dopušteno ni pod kojim uvjetima.

Članak 20.

Ekipa domaćin pojedinog kruga dužna je osigurati mjesto za igru (prostor za igru, toalet, prostor za osvježenje...), zapise za partije, zapisnik meča, stolove, stolice i ostali inventar i rekvizite nužne za igru.

Svaka ekipa dužna je za pojedini meč donijeti tri kompletne šahovske garniture i tri ispravna šahovska sata.

3. OSNOVNI SASTAVI

Članak 21.

Svaka ekipa prije početka natjecanja prijavljuje osnovni sastav sukladno raspisu za prvenstvo objavljenom u prvom biltenu.

Za osnovni sastav računa se dostupna međunarodna i nacionalna rejting lista od siječnja/veljače 2025. godine.

Članak 22.

Redoslijed igrača u osnovnom sastavu određuje kapetan ekipe prema osobnom nahođenju na način da se najprije uvrste igrači isključivo s FIDE rejtingom, i to tako da igrač na nižoj ploči ne može imati rejting veći ili jednak za 100 bodova od igrača na bilo kojoj višoj ploči. Nakon toga po istom pravilu postavljaju se igrači bez FIDE rejtinga.

Članak 23.

Osnovni sastav ekipe mogu promijeniti za drugi dio prvenstva.

Sve ekipe koje žele uključiti nove igrače ili su im neki igrači otišli iz kluba moraju predati novi osnovni sastav.

Ekipe koje nemaju promjena mogu zadržati isti osnovni sastav.

Ukoliko se osnovni sastav mijenja za drugi dio natjecanja, potrebno ga je uskladiti sa trenutno važećim rejtingom, a ukoliko sastav ostaje isti, nije potrebno usklađivanje rejtinga.

Za promjenu osnovnog sastava računa se međunarodna i nacionalna rejting lista od 1. srpnja 2025. godine.

Promjena osnovnog sastava dostavlja se povjereniku do 15. srpnja 2025. godine

Članak 24.

Klubu koji ima više ekipa omogućuje se da jedan igrač iz ekipe u nižoj ligi nastupi i u ekipi u višoj ligi, ali može nastupiti samo na zadnjoj ploči u višoj ligi, uvažavajući pravilo sto FIDE rejting bodova.

Dopušteno je da jedan igrač stariji od 65 godina bude registriran na dvojnu registraciju za dva kluba te da bude uvršten u osnovne sastave seniorskih ekipa obaju klubova pod uvjetom da između liga u kojima se natječe bude jedan rang natjecanja.

Svaki klub može registrirati neograničeni broj igrača s dvojnomo registracijom. U prvenstvu je dopušten nastup samo 50% igrača s dvojnomo registracijom.

Članak 25.

U osnovnom sastavu dopušteno je prijaviti više stranih igrača i igračica. U slučaju da u pojedinom meču nastupi više stranih igrača/igračica pravo igranja ima (imaju) samo oni na najvišoj (najvišim) ploči-pločama (prva ploča je najviša), dok svi ostali gube partije kontumacijom.

Ukoliko kapetan propusti prijaviti izmjenu za pojedino kolo, a u osnovnom sastavu ima više prijavljenih stranaca, sastavom za taj meč smatra se najjača dopuštena postava: stranac na najvišoj-najvišim ploči te redom domaći igrači/igračice.

4. KAPETAN EKIPE

Članak 26.

Svaka ekipa mora imati svog kapetana, koji može biti i jedan od igrača. U prijavi koju ekipa podnosi za natjecanje naznačuje se i ime kapetana ekipe.

Članak 27.

Dužnosti kapetana ekipe su:

- a) predaje sastav svoje ekipe i svu ostalu dokumentaciju sucu natjecanja,
- b) izvješćuje članove svoje ekipe o propozicijama, pravilima natjecanja i odlukama suca i turnirskog odbora, kao i drugim informacijama, sve obavijesti dane kapetanu smatraju se danima cijeloj ekipi,
- c) zastupa svoju ekipu na natjecanju i
- d) u ime svoje ekipe podnosi prijedloge ili žalbe sucu ili drugostupanjskom organu.

Ako ekipa ne nastupa u osnovnom sastavu kapetan je obvezan sucu predati izmjenu osnovnog sastava najkasnije dvadeset minuta prije početka meča/kola.

Kapetan ekipe ima pravo biti u prostoru za igru. Dužan je paziti da igrači koji u tom kolu ne igraju ne ulaze u prostor za igru, kao i da se ne zadržavaju igrači koji su svoje partije završili.

Članak 28.

Za vrijeme igre kapetan se može, uz pomoć suca, obraćati članovima svoje ekipe samo o pitanjima koja se ne odnose na tijek partije i samo onda kada je na dotičnoj ploči na potezu igrač protivničke ekipe. U vrijeme igre kapetan, kao i igrači koji nisu na potezu, mogu stajati samo iza svoje ekipe.

Članak 29.

Za vrijeme igre igrač se može obratiti svom kapetanu samo o pitanjima koja se ne odnose na tijek partije samo u nazočnosti suca i kada nije na potezu. Igrač ima pravo obratiti se kapetanu zbog konzultacije u slučaju kada mu protivnik ponudi remi ili on sam želi takvu ponudu učiniti bez obzira je li na potezu ili nije. I u ovom slučaju obraćanje se mora izvršiti u nazočnosti suca, a kapetan može odgovoriti potvrdno ili odrično, bez ikakvih komentara, a također nakon kraćeg uvida u poziciju može prepustiti igraču da sam odluči.

5. SUĐENJE

Članak 30.

Ekipe domaćini pojedinog kruga imaju mogućnost predložiti suce, odnosno, glavnog suca i zamjenika glavnog suca.

Članak 31.

Hrvatski šahovski savez plaća sucima honorare, a klub domaćin troškove prijevoza. Putni troškovi i honorar za suđenje isplaćuju se u neto iznosu u roku određenom ugovorom o suđenju sklopljenom između Hrvatskog šahovskoga saveza, domaćina meča i sudaca.

Članak 32.

Najvažnije dužnosti glavnog suca meča i njegovog zamjenika su:

- a) Prije svakoga kola provjeriti uvjete za igru, šahovske satove i ostalu opremu,
- b) Izravno upravlja meč-susretom, odgovoran je za regularnost natjecanja, primjenu Pravila šaha FIDE, Pravilnika šahovskih natjecanja HŠS-a i turnirskog pravilnika lige,
- c) Donosi odluke u prvom stupnju,
- d) Prikuplja rezultate i zapise partija,
- e) Izrađuje zapisnik meča koji odmah po završetku meča dostavlja povjereniku e-poštom i
- f) Originalni zapisnik meč- susreta s potpisima oba kapetana i zapise partija s potpisima oba igrača sudac je dužan dostaviti povjereniku u primjerenom roku, odnosno, u roku koji mu povjerenik odredi.

Članak 33.

Glavni sudac rješava sve sporove u prvom stupnju i njegove su odluke izvršne.

Članak 34.

Na odluku suca kapetan ekipe može uložiti pisana žalbu drugostupanjskom tijelu u roku od 48 sati od završetka meča uz prethodnu najavu žalbe na poleđini zapisnika meč- susreta.

Pisana žalba i dokaz o uplati žalbene pristojbe dostavlja se povjereniku koji ju odmah po prijemu prosljeđuje drugostupanjskom tijelu.

Članak 35.

Žalbena pristojba iznosi 66,00 eura i uplaćuje se na žiro-račun Hrvatskog šahovskog saveza.

U slučaju pozitivnog rješavanja žalbe uplaćena pristojba vraća se uplatitelju.

Članak 36.

Sporove u drugom stupnju rješava natjecateljska komisija Hrvatskog šahovskog saveza kao drugostupanjsko tijelo.

Odluke drugostupanjskog tijela su konačne i izvršne.

Članak 37.

Drugostupanjsko tijelo i suci poduzimaju mjere za uspješan tijek natjecanja, ali ne mogu mijenjati propozicije i pravilnik natjecanja.

6. KOTIZACIJA

Članak 38.

Za sudjelovanje u prvenstvenom natjecanju klubovi su dužni za svoje ekipe platiti kotizaciju Hrvatskom šahovskom savezu.

Uplatu kotizacije klubovi su dužni izvršiti prije početka natjecanja prema računu koji će im izdati Hrvatski šahovski savez.

U protivnom gube pravo natjecanja.

Kotizacija za drugu ligu seniora je 133,00 eura.

7. POPIS EKIPA, RASPORED KOLA I PAROVI

Članak 39.

Popis ekipa, raspored kola, mjesto igre, parovi i sastavi ekipa objavit će se u drugom biltenu ŠZŽ-I za 2025. godinu.

Poveznica/link:

<https://chess-results.com/tnr1099848.aspx?lan=13&art=0&turdet=YES>

- druga HŠL ŠZŽI seniori

8. ULAZAK U VIŠI RANG

Članak 40.

U viši rang natjecanja ne može ići ekipa kod koje postoje zapreke propisane u članku 79. Pravilnika šahovskih natjecanja HŠS-a.

Prvak lige stječe pravo igranja na kvalifikacijskom turniru za plasman u prvu „B“ Hrvatsku šahovsku ligu za seniore .

Ekipa koja je osvojila prvo mjesto u drugoj seniorskoj ligi - istok mora najkasnije u roku od tjedan dana od objave raspisa potvrditi sudjelovanje u kvalifikacijama za prvu „B“ Hrvatsku šahovsku ligu za seniore.

Ukoliko ta ekipa u propisanom roku odustane od sudjelovanja na kvalifikacijskom turniru pravo sudjelovanja stječe drugoplasirana ekipa i tako redom do kraja sve ekipe kod kojih ne postoje zapreke iz članka 79. Pravilnika šahovskih natjecanja HŠS-a i koje su osvojile 50% i više bodova. U kvalifikacijama ekipa ima pravo presložiti osnovni sastav.

9. ODLAZAK U NIŽI RANG

Članak 41.

Iz druge lige u niži rang odlaze tri posljednje plasirane ekipe.

Broj ekipa koje odlaze u niži rang ovisi i o rezultatima ekipa iz Šahovske zajednice županije - Istok u prvoj „B“ HŠL.

Na ovaj broj može utjecati i mogući neodlazak ekipe u viši rang i nedolazak ekipe iz nižeg ranga natjecanja.

U slučaju da niti jedna ekipa iz pojedine grupe treće lige ne želi ili ne može ići u viši rang, onda će jedna ekipa manje ispadati iz druge lige.

10. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 42.

Svi sudionici natjecanja dužni su se pridržavati ovog Pravilnika, kao i propisanih epidemioloških i drugih mjera koje su na snazi u danima odigravanja. U slučaju više sile i sl. zadržava se pravo izmjene ovog Pravilnika.

Članak 43.

Sukladno članku 68. Pravilnika Šahovskih natjecanja Hrvatskog šahovskog saveza na svim ekipnim (1.A HŠL seniori, 1.B HŠL seniori, 1.HŠL seniorke, 1.HŠL juniori, Finale kadetske lige Hrvatske za kadete, Finale kadetske lige Hrvatske za kadetkinje, Finale KUP-a Republike Hrvatske za seniore, Kup RH za seniorke) i pojedinačnim (Pojedinačno prvenstvo Hrvatske za seniore, Pojedinačno otvoreno prvenstvo Hrvatske za seniorke, Pojedinačno prvenstvo juniorki i juniora Hrvatske i Pojedinačno prvenstvo kadetkinja i kadeta Hrvatske) državnim natjecanjima u organizaciji Hrvatskog šahovskog saveza za vrijeme partije, **igraču je zabranjeno imati u mjestu igre mobitel i/ili druga elektronska sredstva komunikacije.**

Ako je očito da je igrač donio takav uređaj u mjesto igre, izgubit će partiju. Protivnik će dobiti partiju.

Na svim ostalim natjecanjima u organizaciji Hrvatskog šahovskog saveza za vrijeme partije, igraču je zabranjeno u mjestu igre korištenje mobitela i/ili drugih elektronskih sredstva komunikacije.

U slučaju da igrač koristi mobitel i/ili druga elektronska sredstva komunikacije u mjestu igre ili mu zvoni mobitel u mjestu igre kažnjava se gubitkom partije.

Protivnik će dobiti partiju.

Ako u turnirskoj dvorani za igru bilo koji sudionik natjecanja (igrač koji u tom kolu ne nastupa za svoju ekipu ili je završio svoju partiju, kapetan ekipe, gledatelj) posjeduje mobitel i/ili druga elektronska sredstva komunikacije, i/ili mu zazvoni mobitel isti se odstranjuje iz prostora za igru do kraja tog kola i nema pravo biti nazočan u prostoru za igru na sljedećem kolu.

Članak 44.

Sukladno članku 74. Pravilnika Šahovskih natjecanja Hrvatskog šahovskog saveza na svakom natjecanju u prostoru za igru dopuštena je u načelu nazočnost samo igrača (pričuvni igrači se ne ubrajaju) i kapetana ekipe.

Druge osobe mogu ući u taj prostor samo uz dopuštenje suca.

Ako to situacija zahtjeva zbog pravilnog tijeka natjecanja, održavanja potrebnog reda i stege, otklanjanja sumnji o konzultacijama i sl., sudac može donijeti odluku da igrači koji završe partije moraju napustiti prostor za igru, kao i kapetani čije su ekipe završile mečeve.

Članak 45.

Sukladno članku 75. Pravilnika Šahovskih natjecanja Hrvatskog šahovskog saveza protiv nediscipliniranog igrača, igrača iz osnovnog sastava, kapetana ili ekipe sudac može izreći sljedeće kazne:

- a) opomenu
- b) gubitak partije, odnosno meča
- c) isključenje s natjecanja igrača, kapetana ili ekipe
- d) ostale kazne predviđene FIDE pravilima

Za teže pristupe koji su obuhvaćeni Pravilnikom o stegovnoj i materijalnoj odgovornosti Hrvatskog šahovskog saveza sudac je obvezan podnijeti i prijavu nadležnoj stegovnoj komisiji, za pokretanje stegovnog postupka, bez obzira na kaznu koju je već izrekao.

Članak 46.

Za sve što nije propisano ovim pravilnikom vrijede pravilnici FIDE, Registracijski pravilnik, Pravilnik šahovskih natjecanja Hrvatskog šahovskog saveza, odluke Izvršnog odbora Hrvatskog šahovskog saveza i povjerenika liga ŠŽŽ-I.

12. veljače 2025.

Povjerenik ŠŽŽ-I
Ivan Đančević